

skud, deri har Staten altsaa visse Kauteler, en vis Adgang til at lære at kende den paagældende Friskoles Virksomhed. Man ræsonnerer som saa, at naar den Kommune, hvori Friskolen virker, yder et Tilskud, have vi deri en Garanti for, at denne Skole ogsaa fortjener Statstilskud. Denne Betingelse ophæves nu, Statens Tilskud gøres ikke efter den her foreslaaede Forandring afhængigt af, at Kommunen yder Tilskud. Til Gengæld stilles der saa den Betingelse overfor Friskolen, at Staten paa anden Vis, ved Hjælp af Skolekommissionen, har Adgang til at holde Øje med Friskolens Virksomhed, nemlig ved den her omtalte Bestemmelse om, at der skal føres Forsømmelseslister.

Det ærede Medlem omtalte de andre Friskoler, de private Skoler i Købstæderne, men Tilskuddet til disse er jo givet paa Finansloven, og man har fundet det rigtigst at blive derved saaledes, at paa det næste Finanslovsforslag vil dette Tilskud ogsaa blive forhøjet i Forhold til, hvad der her er foreslaaet til Friskolen.

Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) fremhævede den ændrede Skikkelse, hvori Lovforslaget nu forelaa ved Udvalgets Arbejde. Jeg kan ganske tiltræde det ærede Medlems anerkendende Ord om Flertallets Arbejde, men det ærede Medlems Udtalelser om det af mig forelagte Forslag vare mig meget forbavsende og, som det synes mig, ubillige. Det ærede Medlem udtalte, at hvad jeg havde foreslaaet, var at give der, hvor det ikke behøvedes; men der, hvor der var Trang, gav mit Forslag saa godt som intet. Jeg vil foreslaa det ærede Medlem igen at gaa Lovforslaget igennem og sammenligne det med Udvalgets Forslag eller rettere Udvalgets Flertals Forslag. Det ærede Medlem vil da erkende, at disse hans Udtalelser om det oprindelige Lovforslag ere fuldstændig uhjælede. Mit Forslag gav til de smaa og gav det samme, som Udvalget har foreslaaet, og ingenlunde var det saadan, at mit Forslag gav til de store, gav, hvor det ikke behøvedes. Naar det ærede Medlem vil sammenligne mit Forslag med Udvalgets Forslag, vil det ærede Medlem se, som jeg udtalte i Gaar, at der er en Række Embeder paa 1,000—1,100 Kr., som efter mit Forslag vilde have faaet 50, i enkelte Tilfælde maaske indtil 75 Kr. mere, end der nu foreslaas. Saa snart man kommer op til Embeder paa 1,200 Kr., falder atter mit Forslag sammen med Udvalgets, idet Maksimum er 1,400 Kr. Et Embede paa 1,200 Kr. faar 200 Kr.

efter mit Forslag og 200 Kr. efter Udvalgets. I den Henseende er der jo slet ikke den store Forskel paa mit Forslag og Udvalgets, som det ærede Medlem mente.

J. Nielsen: Den højtærede Minister har ikke forstaaet mine Udtalelser ganske rigtig med Hensyn til de eksaminerede Lærerinders Stilling overfor Haandgerning. Jeg har ikke været i Tvivl om, at de ifølge den bestaaende Lov ere forpligtede til at undervise Pigerne i Haandgerning ogsaa i Hovedskolens mindste Klasse, lige saavel som i deres egen Skole; men det var Forskolelærerinden ogsaa lige indtil 1904. Da fik hun ingen Ekstrabetaling for at undervise Pigerne i Haandgerning i Hovedskolen. Først i 1904 blev det vedtaget, at hun skulde have en Ekstrabetaling af 50 Kr. derfor, og da er det, jeg mener, man har gjort de eksaminerede Lærerinder Uret. Naar de skulle udføre akkurat det selvsamme Arbejde, synes jeg, der kunde tilkomme dem den samme Betaling. Nu ved jeg godt, at man siger: Forskolelærerindens Skole ligger tidt afsides, saa hun maa gaa en lang Vej hen til den anden Skole for at undervise. Saa-danne Tilfælde gives der vistnok ogsaa; men jeg tror dog, det ikke er Afstanden mellem Skolerne, der ligger til Grund for Honoraret. Der er ogsaa Forskoler, hvis Lærerinder ikke have længere til Hovedskolen end de eksaminerede Lærerinder. Jeg kan derfor endnu ikke indse det rimelige i, at den ene skal have Betaling for at udføre dette Arbejde, men den anden ikke. Jeg mener fremdeles, at naar det skal være Ekstraarbejde, bør de, som udføre det, ogsaa have lige Betaling derfor.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Det ærede Medlem udtalte, at en eksamineret Lærerinde eller Andenlærerinde er forpligtet til at undervise i Haandgerning udenfor sin egen Klasse, men at en Forskolelærerinde ogsaa er dette, og hvorfor skulde vi saa stille dem ulige? Men det er netop Sagen, at det er meget tvivlsomt, om en Forskolelærerinde er forpligtet til at undervise andetsteds end i sin egen Skole, Forskolen. Da dette derfor blev paalagt hende, men det stadig var højt tvivlsomt, om det kunde paalægges hende som en Pligt, indførte vi ved Skoleloven af 1904 at give hende et Honorar derfor.

Lange: Da den ærede Ordfører viste mig den Ære at henvende sig til mig, ud-